

Pamiętki po Pawle Edmundzie Strzeleckim w Głuszynie i Poznaniu

W 2009 r. dyrektor Państwowego Instytutu Geologicznego doc. dr hab. Jerzy Nawrocki uczynił światowej sławy geologa Pawła Edmunda Strzeleckiego patronem jubileuszu 90-lecia instytutu (Prz. Geol., 57: 357). W nawiązaniu do tego wydarzenia, a także artykułu M. Granicznego i H. Ubran *Paweł Edmund Strzelecki (1797–1873) — wielki geolog, podróżnik i odkrywca* (Prz. Geol., 57: 401–408) przypominam pamiętki po tym wielkim Podróżniku dziewiętnastego wieku, jakie znajdują się w Głuszynie i Poznaniu. Niestety zarówno na ziemi wielkopolskiej, jak i w pozostałej części kraju nie ma ich zbyt wiele.

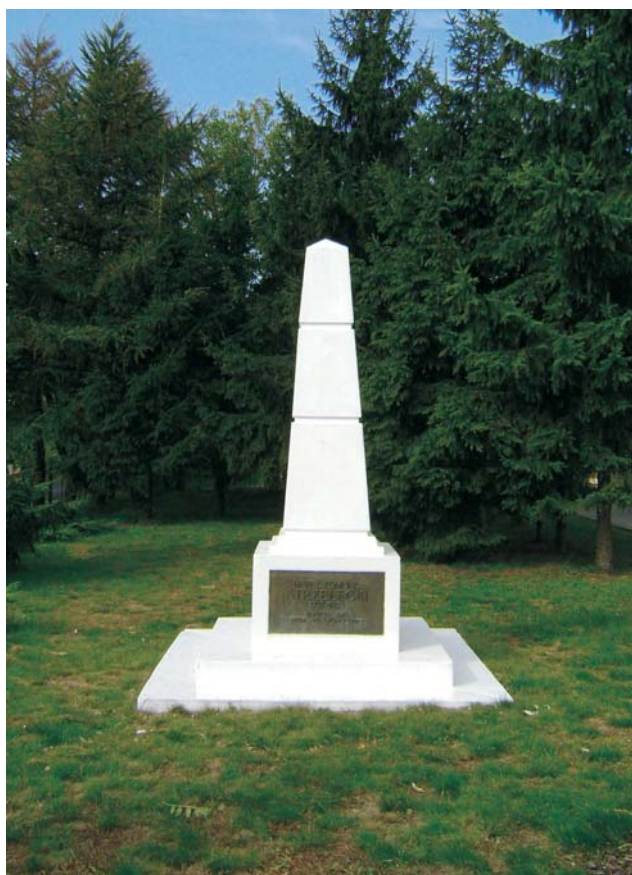
Paweł Edmund Strzelecki urodził się 20 lipca 1797 r. w Głuszynie pod Poznaniem. W rodzinnej miejscowości Podróżnika możemy odnaleźć zabytkowy, XIII-wieczny, kościół św. Jakuba Apostoła, gdzie Strzelecki został ochrzczony (ryc. 1). Na murach owego kościoła 13 listopada 2008 r. zawisła pamiątkowa tablica poświęcona Badaczowi. Jej autorem jest rzeźbiarz Jerzy Sobociński (ryc. 2). Ponadto w miejscowości tej znajduje się Szkoła Podstawowa nr 53 im. Pawła Edmunda Strzeleckiego. Przed jej budynkiem stoi obelisk poświęcony Patronowi placówki (ryc. 3), natomiast w jednej z sal szkoły utworzono izbę Jego pamięci. Jedną z ulic Głuszyny nosi imię tego wybitnego Geologa. Niestety dom rodzinny Podróżnika nie zachował się do dziś.

Ryc. 2. Pamiątkowa tablica poświęcona P.E. Strzeleckiemu umieszczona na murach kościoła w Głuszynie

Ryc. 1. Kościół św. Jakuba Apostoła w Głuszynie, w którym P.E. Strzelecki został ochrzczony. Wszystkie fotografie M. Tyrra

Ryc. 3. Obelisk upamiętniający P.E. Strzeleckiego znajdujący się przed szkołą Jego imienia w Głuszynie

Ryc. 4. Kościół św. Wojciecha na Wzgórzu św. Wojciecha w Poznaniu, gdzie znajduje się Krypta Zasłużonych Wielkopolan

Ryc. 5. Tablica upamiętniająca P.E. Strzeleckiego zawieszona na jednym z murów dziedzińca Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk

Paweł Edmund Strzelecki zmarł 6 października 1873 r. w swoim mieszkaniu w Londynie. Pochowany został na cmentarzu Kensal Green w stolicy Wielkiej Brytanii. W 1977 r. Jego prochy sprowadzono z Londynu i złożono w Krypcie Zasłużonych Wielkopolan na Wzgórzu św. Wojciecha w Poznaniu (ryc. 4). W ten sposób Ojczyzna doceniła Jego długoletnią pracę naukową oraz działalność filantropijną. W stolicy Wielkopolski, oprócz wspomnianej krypty, na ulicy Mielżyńskiego na jednym z murów dziedzińca Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk umieszczona znajduje się tablica upamiętniająca Strzeleckiego (ryc. 5). Zawieszona jest po prawej stronie, za pomnikiem Adama Mickiewicza. W Poznaniu znajduje się również Gimnazjum nr 53 im. Pawła Edmunda Strzeleckiego.

14 maja 2009 r. z okazji 90-lecia utworzenia Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie, w sali muzealnej instytutu, która tego dnia została nazwana imieniem Pawła Edmunda Strzeleckiego, odsłonięto tablicę poświęconą Podróżnikowi, autorstwa rzeźbiarza Jana Stępowskiego. W ten szczególny sposób upamiętniono Jego osiągnięcia w dziedzinie geologii. Podobnie jak w przypadku Głuszyny i Poznania, tak i w stolicy znajduje się szkoła, której patronem jest wielki Badacz i Podróżnik — Szkoła Podstawowa nr 154 im. Pawła Edmunda Strzeleckiego.

W ojczystym kraju Badacza brakuje przede wszystkim Jego pomnika. Należy żywić nadzieję, że rodacy wielkiego Podróżnika dołożą wszelkich starań, aby ów pomnik rzeczywiście powstał. Paweł Edmund Strzelecki był jednym z najwybitniejszych Polaków i z całą pewnością zasługuje na godne uhonorowanie Jego osoby.

Monika Tyrra